

Bilişim Etiği

A city skyline at sunset with various icons and arrows overlaid. The icons include a shopping cart, a map of Africa, a heart with a pulse line, a padlock, and gears. Arrows point from the icons to a central box labeled 'Giriş'.

Giriş

Temel Kavramlar

Bilişim

Etik

Ahlak

Hukuk

Bilişim

- Bilişim, bilgi olgusunu, bilgi saklama, erişim dizgeleri, bilginin işlenmesi, aktarılması ve kullanılması yöntemlerini, toplum ve insanlık yararı gözetererek inceleyen uygulamalı bilim dalıdır.

Etik

- Etik kavramı genellikle ahlak sözcüğüne karşılık olarak kullanılsa da mesleki alanlarda 'uyulması gereken doğrular veya kurallar' anlamına da gelir.

Ahlak

- “Belli bir dönemde belli insan topluluklarınca benimsenmiş olan, bireylerin birbirleriyle ilişkilerini düzenleyen törel davranış kurallarının, yasalarının, ilkelerinin toplamı” olarak ifade edilmiştir. “ (TDK, 2015)

Hukuk

- Tüm insanları ve kurumları bağlayan bir olgu olan hukuk, insan ve kurum eylemlerini yasalara uygunluk açısından inceler.

Etik Yaklaşımları

- Meta-etik
- Normatif Etik
- Uygulamalı Etik

Meta-etik

- Bu yaklaşım, etik söylemlerde kullanılan dilin ve ifadelerin analiz edilmesine ve anlamlandırılmasına odaklanır ve bunları inceler.
- Meta-etik, etiğin doğasını ve etiğe neden ihtiyaç duyduğumuzu araştırır.

Normatif(Kuralcı) Etik

- Bu anlamda pratik ahlak kuralları ve ahlaklı bir hayatın nasıl yaşanacağıyla ilgilenir.
- Normatif etik eylemlerin standartlarını ve çerçevelerini inceler

Uygulamalı(Betimleyici) Etik

- Çoğu zaman kamuya ilişkin meseleleri inceleyen uygulamalı etiğin farklı uzmanlıklardaki etik sorunları inceleyen iş etiği, bilişim etiği, mühendislik etiği ve tıp etiği gibi bazı alt dalları vardır. “Neyin doğru olduğuna inanılır?” veya “Bir eylem gerçekleştirirken doğru yol nedir?” gibi sorular uygulamalı etiğin cevap aradığı sorulardır.

Etik İle İlgili Kuramlar

- Teolojik Kuramlar
- Deontolojik Kuramlar

Teolojik Kuramlar

- Teolojik kuramlar, olaylara ilişkin sonuçların araçları meşrulaştırdığını öne sürer. Bu bağlamda bir eylem kendi başına iyi ya da kötü olarak değerlendirilmez.
- Bu eylemi iyi ya da kötü kılan şey eylemin sonucu veya sonuçlarıdır.

Deontolojik Kuramlar

- Deontoloji genelde mesleklerle ilgili bilinmesi ve uyulması gereken ahlaki değerler ve etik kuralları üzerinde durmaktadır.
- Ayrıca deontoloji, teolojik kuramların aksine eylemlerin sonuçları değil, eylemin kendisi üzerinde durur.

Bilişim Etiği

- Bilişim etiği bilgisayar dünyasında insanların davranışlarını, eylemlerini inceleyen ve uyulması gereken kuralları tanımlayan felsefe dalıdır.
- Bilişim etiği, bilişim alanında uyulması gereken yazılı ve yazılı olmayan kuralları da kapsamaktadır.

Bilişim Hukuku

- Bilişim teknolojileri ile ilgili hukuki sorunlara çözüm bulmaya çalışan bilim dalı Bilişim Hukuku'dur.

Bilişim Suçları

- Teknolojinin yardımıyla genellikle sanal bir ortamda kişi veya kurumlara maddi veya manevi zarar verilmesine bilişim suçu denir

İnternet Etiği

- İnternet etiği olarak bilinen ve sanal ortamlarda ve sosyal ağlarda davranış ve öğretileri tanımlayan teknik kelime ise 'Netiket' tir.

Sanal Ortamlarda ve Sosyal Ağlarda Etik

- e-Posta kullanırken bilmeniz gerekenler
- Facebook kullanırken bilmeniz gerekenler
- Twitter kullanırken bilmeniz gerekenler
- Blog kullanırken

İnternette İntihal

- İntihal (aşırma, çalıntı) başkalarının ürünlerini (yazı, resim, video vb.) kaynak göstermeden kendisininmiş gibi göstermektir

Kaynak
göstermeden
yapılan
intihaller
şunlardır:

Hayalet Yazar

Mevcut Yazı

Yetersiz Gizleme

Kendinden
Aşıрма

Fotokopi

Emek Tembelliği

Kaynak
göstererek
yapılan
intihaller ise
şunlardır:

Unutulan Dipnot

Yanlış
Bilgilendirme

Fazla Mükemmel
Alıntı

Becerikli Atıf
Yapma

Mükemmel Suç

Etik Dışı Davranışların Nedenleri

Zamansızlık,

Not kaygısı,

Sosyal hayatın yoğunluğu,

Etik dışı davranışlarla ilgili bilgisizliği

Dersleri önemsememesi

Kurumlar da yetersiz ceza verdikleri ve/veya

Bu tür durumları görmezden gelmeleri (Akbulut, Şendağ, Birinci, Kılıçer, Şahin ve Odabaşı, 2007).

İnternet
Üzerinden
İntihal
Denetleme
Yazılımları

İthenticate:

www.ithenticate.com

TurnItIn:

www.turnitin.com

İntihal.net:

www.intihal.net

Açık Eğitsel Kaynaklar

Teşekkürler
